

Hur hade Julias liv blivit om jag hade den kunskapen då, som jag har nu?

Jag brukar säga att jag har en form av missbruk, jag är en "pluggoist" och den termen har jag uppfunnit för att beskriva en sån där som hela tiden vill lära sig mera, jag blev en pluggoist tack vara åren som familjehem och det här drivet hos mig verkar bara fortsätta fast jag redan har ett "snyggt" CV. I våras gick jag en utbildning genom Family-Lab som är en internationell utbildningsorganisation grundad av Jesper Juul, den danske familjeterapeuten och författaren. I september hade vi en föreläsningshelg och för första gången höll jag en föreläsning där jag berättade väldigt ärligt om min upplevelse av "Julia" en tjej som var familjehemsplacerad hos oss i tre år. Jag använde min upplevelse av Julia för att göra Jesper Juuls tankesätt mer begripligt, det blir lättare att förstå teori om det stoppas in i berättelser från verkliga händelser för det är då som teori blir mer än bara snygga citat och det är då som det blir lättare att ta ta till sig, när det inte längre är en generalisering utan handlar om vanliga människor.

Den 15-åriga tjejen Julia hade haft många jobbiga år innan hon blev placerad i vårt familjehem; De biologiska föräldrarnas relation hade varit stökig med många separationer och återföreningar, förmodligen var det en hel del alkohol inblandat. De senaste fyra åren hade hon bott med biologiska mamman och hennes nya kille, det var väldigt mycket bråk, mamman hotade med att ta sitt liv flera gånger och mammans nya kille utsatte Julia för sexuella närmanden men när socialtjänsten blev inkallad tog mamman alltid den nya killens parti.

Jesper Juul säger att alla människor behöver kunna ta ett personligt ansvar för att må bra; Att jag kan ta ansvar för mig själv, mina känslor, mina värderingar, mina reaktioner. Julias mamma kunde inte ta det personliga ansvaret, hon mådde väldigt dåligt och kunde inte sätta gränser. När till exempel mamman i en familj inte kan ta det här ansvaret så kommer barnet gå in och ta på sig alldeles för stort socialt ansvar; det är ansvaret för familjen, för föräldrarna, för gruppen. Om du är så uppfylld av det sociala ansvaret att du inte hinner med dina egna behov, tankar och känslor så kan du inte bygga upp din egna identitet, du blir gränslös och riskerar att bli utnyttjad, din självkänsla utvecklas inte och du känner dig värdelös. Om du blir en vuxen som tar alldeles för stort socialt ansvar kommer du att hela tiden leva på gränsen till att inte orka mer, din energi tar helt enkelt slut om du lever med en långvarig konflikt i kroppen mellan ditt behov av integritet och ditt behov att göra det bra för alla andra. Du utplånar dig själv. Och en sån var Julia när hon kom till våran familj, hon var en spillra av den tjej som hon skulle kunna vara. När hon flyttade från oss som 18-åring var hon lite helare, men hon utsattes för tre sexuella övergrepp som ung vuxen och hade anorexia i några år.

Om jag hade varit familjehemsmamma till den 15-åriga Julia i dag, med den kunskap som jag har nu så hade jag gjort vissa saker annorlunda: Vi skulle ha pratat mer om att alla slags känslor är accepterade, Julia var aldrig utåtagerad och vi hade inga stora konflikter och det beror på att hon kände alltför stort socialt ansvar och att hon ville vara alla till lags. Jag önskar att jag lärt henne att konflikter inte är farligt och hur en sund konflikthantering går till. Jag önskar att jag försökt lära henne att hon inte behöver vara så snäll jämt, utan att ett harmoniskt familjeliv med barn är inte ett liv utan konflikter, där alla går omkring och är sams hela tiden. Att lära sig hantera konflikter och problem är väldigt viktigt för den psykologiska utvecklingen.

Julia hade aldrig lärt sig att sätta gränser, hennes integritet fanns knappt. Om det var i dag så hade jag försökt hjälpa henne hitta hennes eget jag och ta fram hennes känslor, tankar, önskningar och behov så att hon blev mer autentisk och fick högre integritet.

Julia kom och tittade på min föreläsning den där söndagen, jag hade läst den för henne i telefonen så hon visste att jag skulle vara väldigt utlämnande och till exempel berätta om de sexuella övergrepp hon utsatts för. Det var hon själv som valde att ge den anonyma versionen av sig själv namnet Julia. Jag var inte alls nervös för att hon skulle se föreläsningen för jag visste att hon skulle kunna hantera det som jag berättade, men mina ledare på utbildningen blev lite spända över arrangemanget.

Julia är numera 25 år, väntar sitt tredje barn och mitt hjärta blir alldeles varmt av stolthet för jag uppfattar henne som en bra och kärleksfull mamma, jag ser på Facebook att hon är en omtyckt kompis och att det verkar som att hennes relation med sambon "Erik" fungerar. Vi har en bra kontakt nu för tiden och jag märker att hennes självkänsla har vuxit till sig, det har fört med sig en högre integritet och personligt ansvar. När föreläsningen var över så presenterade jag henne för publiken och hon ställde sig upp medan alla applåderade. Efteråt fick jag ett sms där hon skrev att det hade känts så bra att ställa sig upp, hon känner sig väldigt trygg i sig själv och tar inte på sig skulden för vad hennes föräldrar gjort utan har accepterat dem som de är och numera har de en någorlunda fungerande relation.

Och vet du, jag känner mig också stolt över mig själv och min dåvarande man Jocke för att vi kunde hjälpa den lilla spillran till tjej att växa sig till en någorlunda hel vuxen människa. Det finns tillfällen då jag funderar över hur det hade blivit om min "pluggoism" startat redan när jag studerat klart till förskollärare som 21 åring, om jag hade vetat då vad jag kan nu.

I bland önskar jag att jag var familjehemsmamma igen...

Eva-Lena Edholm, föreläsare och handledare för föräldrar.

Hemsida: www.evalenaedholm.se

Blogg: www.evalenaedholm.se/blogg

Twitter: [@evalenaedholm.se](https://twitter.com/evalenaedholm)

Facebook: <https://www.facebook.com/EvaLenaEdholmForelasareHandledareOchKonsult>

Instagram: Eva-Lena Edholm

Mail: info@evalenaedholm.se